

КОММУНИСТ РАДАМЫШТЕ УЛАМ

Да, ылым жапше годым комсомолци.
Да, партий член мый омыл кызытеш.
Но рвезе годсо семынак шўм шолын
Ыштем пашам элнан пиал дўмеш.

Мый ончалал колтем йырем да шкемым,
Ушемже вискален лектем чыла.
Иктаже экшык когарта чонемым —
Шокшемым кергалтем ялт озаала.

«А нелылык деч брдыжкё коранше
Чылт кўдымб мардеж вакш гай пуста», —
Қочамын ойлымо тыгай шомакше
Шынтен вўреш да ўмырлан сита.

Чолга, суаппе «Коммунист-влак, ончык!»
Ўжмашым шўмышкак мый пыштенам.
Векат, мемнан ден кажне енге шочын
Эн шокиншын йбраташ туан эланам.

Рвезем годсек колам он Ленин ойым
Да возмыжым ушышкем налам.
Садлан шижам: элемын вайже койын
Кушкеш, тўни йырак шарен чапнам.

Чучеш коклан сенгеш чылт лийдымашын
Паша. Садак он чакне мбятешла.
Ўжам пелен мый коммунист йолташым.
Сенген, ме ончык каена пырля.

Да, партий член мый омыл але такше,
Кеч ситышын ийготым погенам.
Но элыштем кугу, суал пашаште
Мый коммунист радамыште улам!

ЛЕНИН

Сандалыкым шымыше-шамыч южтодым
У шўдырым муыт, чылт койдымшат.
Ояр гын, чонан гаяк шўдыр-влак модыт.
Налеш пыл кавам, да от уж нктымат.

А Ленин кужу курым вошт ужын кертын
Эл калыкын тачысе корныжым раш.
Пален: пиал, толын, шкеак ок эгерте.
Кўлеш тудын верч кучедалын илаш.

А Ленин кужу курымла воштак ужын
Эл калыкын ончыко корныжым раш.
Перна нелыжат, но нимо огеш пужо
Тўг шонымынам — коммунизмым чогаш.

Тўня калык-влак Чолга шўдырым муыч
Сандалыкеш огул,
А тиде Мландеш.
Йолга тудын лўмжў,
Йонга тудын мутшо.
Йолга —
Тўжем ий
Тўнялан волгалтеш!

КЕЧЕ

Йўла эр ўжара чеверым, палымын.
Ты тўсым ужынна изи годсек.
Лектеш эр кече, пуйто шочмо калыкым
Ончал колта, саламжым каласен.

Но ўжара тунам гына чевеργыше,
Кунам эрдене каватўр яндар.
Лиешыс южгунам: ялт кече вер гычше
Куснен вес велыш, корныжым мондал.

Пўртўс закон — тўжемлe ий вaштaлтдымe.
Ок кўл тудлан шартыш кодексат.
Пўртўс нигунамат огеш лий алдымe,
Коштеш эре — ўшaнлe тудын сaп.

Вурсат коклан:
«Пытен игечын ушыжо».
Кум кече дене урмыжеш поран.
Ик жал гычын ончет — пушенге укшышто
Лышташнер почылтеш, кечеш ыра.

Кумалыныт ош кечылан шукерте
Да йодыныт дыр полышым шкалан.
А тудо тугакшат пуэн мом кертын,
Пуа тўняште нлышлан чыла.

Ош кече волгалта — нимо ок шоймшто —
Чыла элаам, пасум я чодырам.
Ош кече волгалта сар годым колышо
Тўжем-тўжем салтакын шўгарлам.

Кў пагытым тўча шўкаш у сарышке,
Лектеш тек приговор тудлан тачак.
Тудлан жал огул икшывыже, калыкше,
Сандалыкын аваже гай Кечат.

ПЕРВЫЙ ГАНА ВОЙЗАЛТМЕ* ГОДЫМ

Кудывечыште ме кумытын ылына.
Мыланем ок лий кошташ уремыш:
Шўжарем ден воктын шўкым кўрына,
Почешна ава ура парентым.

Кудывечыш каналташ лач пуренна.
Но фотограф шонымынам лугыш:
Аппаратым кум тояшке шынденат,
Мо-кузежым умылтарен луыш.

Возакеш олташ пуым руымет-мочет —
Чийышым ош тувырым, кеч тудо тошто.
Налым ўштервоштырым авам почеш —
Тек огеш кой куштыра фотошто.

Шўргывылышнам шўвалтышна чылан,
Тек йолга яндар шинчаончалтыш.
Лийыч шовыч, ончылсакыш у — аван.
А шўжар такшат мотор курчак гай.

Аванам фотограф шындыш пўкенеш.
Шўжарен ден шогална кок велым.
Кўшыч кечын волгыдо ўмбак велеш.
Ямде улына — тек войзо веле.

Но ок сите ала-можо мастарлан:
Вуйым кидше дене савыркалыш,
Скульптор семын капым, вачынам тўрла.
Лийже, мане, весела ончалтыш.

Ме, йочаже, шыргыж-воштыл кертывна,
Пуо веле мыланна азалым.
Ок пелеште ик шомакым авана,
Кўэмалтын, иктураш ончалым.

Шўжарен ден пызненна ава воктеке.
Но тудан ок сите
Ик айдеме...
Ачана ты фотозш
Садак лектеш —
Аванан шинчаш
Да мыйын чурнеш.

ЯЛЫШТЕ

Шочмо ял йўршеш вапталтын таче.
Южгунамже мыскаран чучеш:
Танже вес уремаште гын, каче
«Волга» ден кая туддек шумеш.

Тый олашке вырт миен толнет гын,
«Пўртанур» автобус ончылнет.
Клубышто ончен кертат балетым.
Каналташ шонет — воктен Элнет.

Шолычыш суртеш тый кодынет гын,
Йод — ала посна лектеш шкежак:
Ялешна колхоз чога уреным.
Рвезе починга, ойлат, лўмжат.

Таче шочмо ял вапталтын йўршын.
Уло чылажат. Шонен йрат:
Мо покта илаш тора вер-шўрыш
Южо рвезе ситым кызытат?

* * *

Тыгай ожнысек мемнан ялыште койыш:
Нӧлташ пижынат гын у пӧртлык пурам,
Кузе гын шуктат пӧръег-влак ужыш-колын —
Товарым кучен, тыйын суртыш пурат.
Ыштат уло кертмын, шкалан семынак,
Шарнат: ожнырак тыйынат лиймы полыш.
Уке — пӧртылатет парыметым садак.
Тыгай ожнысек мемнан ялыште койыш.
Тыгай ожнысек мемнан ялыште койыш:
Шочеш гын аза, погынат сугыньлаш,
Салтакыш ужатыме татыште корныш,
Коден жаплан сомылым, лектыт чылан.
Ончет южо сным — уке медальжат.
Пашажым ончен, пу кеч лӱмым — Геройым.
Куаным да ойгым чылан тӧр пайлат.
Тыгай ожнысек мемнан ялыште койыш.

* * *

Коклан туткарыш логалмеке веле,
Ме лишыл йолташна дек мена.
Вет йыгыре шоген, мыняре нелым
Сенен ме ончылгочак кертыва.

Энгекиш пернымек, ласка мут такше
Чон паремдаш полша мыняр-гынат.
«Тек порылык ила кумда тӱняште
Тӱжемле нӧ», — шке семынет манат.

Шкалан эн неле годым веле огыл,
Шӱм тич куан ташлаалме кечынат,
Ала кӱдеш тудлан иктаже полыш —
Айста эре йолташ дек мена.

* * *

Мемнан марийын кумылжак тугай:
Шкеж деч изим лӱмда шолыш я эргым маным,
А кугуракым пагален, — изай,
Пала кеч: родо-тукым огыл кажне.

Иктаже эн энгекишке перна гын,
Кеч тудо шольо огыл, шӱжарат, изат —
Яндар чонан эн ок эртал корангын,
Полша, эм гае мутым каласа.

1987 ий февраль.